

Nordiske kongresser i allmennmedisin: Forskning, vekking eller forskningsvekkelse?

Ivar Sønbo Kristiansen hadde et tankevekkende innlegg i Utposten nr 5/2009, hvor han kritiserer de nordiske kongresser i allmennmedisin for å ha mer preg av vekkesemøter enn vitenskaplige kongresser. Vi ønsker ikke å argumentere mot kritikken, som vi i hovedsak oppfatter som utfordrende og konstruktiv. Men vi ønsker å fortelle hvordan vi har tenkt for den kommende nordiske kongress i allmennmedisin, i Tromsø juni 2011.

Bakteppet er slik vi ser det, at det de siste 20 årene har det vært en formidabel vekst i spesialisthelsetjenesten både med hensyn til personell og finansiering. Allmennlegetjenesten har ikke hatt en tilsvarende vekst. Det samme skjevforhold gjelder forskningsmidler. Av norske midler til medisinsk forskning, går bare ca en prosent til forskning innen allmennmedisin. Utviklingen i Norge har dermed vært mindre positiv de siste årene enn det Sønbo Kristiansen beskriver. Mens vi flommer over av et sterkt økende antall forskningsrapporter over stadig mindre felt av medisinen i en klassisk reduksjonistisk og biomedisinsk tradisjon, mangler vi mye forskning i allmennmedisin og på allmennmedisinens premisser. I sitt daglige virke mangler allmennleger forskningsbasert anvendbar kunnskap for å hjelpe et stort antall pasienter med sammensatte og kroniske lidelser. I en slik situasjon kan det sannelig være behov for en forskningsvekkelse!

Nå er det tatt grep om dette. Det er etablert fire allmennmedisinske forskningsenheter og et nytt allmennmedisinsk forskningsfond, i tillegg til andre viktige akademiske institusjoner som allmennmedisinske fagseksjoner, Antibiotikasenteret, Nasjonalt kompetansesenter for legevaksmedisin og Nasjonalt senter for distriktsmedisin. Norsk allmennmedisinsk forskning har de siste to til tre årene fått en ny giv. I statsbudsjettet for 2010 er det riktignok foreslått en minimal økning på 1 million kroner til basisfinansiering av hver av de fire nyopprettede allmennmedisinske forskningsenheter. Dette kan knapt kalles noen satsing fra statens side, og slett ikke i tråd med de løfter som ble gitt i forbindelse med etableringen av de allmennmedisinske forskningsenhetene. Men Legeforeningen har vært sitt ansvar bevisst og satt av midler til Allmennmedisinsk forskningsfond i tråd med forventninger og planer.

Vi har som mål å promotere aktuell allmennmedisinske forskning fra hele Norden på den 17. nordiske kongress i allmennmedisin i Tromsø i juni 2011. Gjennom plenumsforelesninger, symposier og workshops ønsker vi å lage en kongress med fokus på ny forskning som er klinisk relevant for allmennpraktikerne, unge som eldre. For unge forskere vurderer vi å lage en egen seksjon eller prekonferanse etter modell av Wonca Europe og Vasco da Gama-engasjementet. Vi har også en ambisjon om å presentere relevant «front line»-forskning og ønsker å invitere noen internasjonale kapasiteter. Gjennom kongressens visjon «Caring for people where they are», signaliserer vi et program for allmennmedisin, som et fag som er opptatt av å møte folk der de er i livet, der de lever. Et spennende område med relevans for allmennmedisinen er den internasjonale forskningsfronten omkring «embodied experience», hvordan livet bokstavelig talt går i kroppen og hvordan livserfaringer er avgjørende for utvikling av sykdom og død. I Tromsø vil det være naturlig å trekke en historisk linje fra Anders Forsdahls banebrytende funn om vanskelige oppvekstkår og tidlig død i befolkningsstudier på 1970-tallet fram til dagens forskningsfront innenfor «psyko-immuno-nevrologi». Vi vil også fokusere på utdanning med spørsmål om hva slags leger vi trenger, og hvordan vi skal få dem, med fokus på så vel grunnstudium som allmennmedisinsk spesialistutdanning. Tromsø har vært et eksempel for Norge og verden ved å ta i bruk allmennpraksis som en viktig utdanningsarena. Videre utvikling og forskning på dette området vil stå sentralt i 2011.

Vi trenger en bedre, mer praksisrelevant og pasientorientert medisinerutdanning, og vi trenger en skikkelig forskningsvekkelse i norsk og nordisk allmennmedisin! Gjennom kongressen i Tromsø 2011 ønsker vi å bidra til dette.

Gisle Rokhsund, leder Norsk forening for allmennmedisin

Svein Steinert, leder for hovedkomiteen

Ivar J. Aaraas, leder for vitenskapelig komité